

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΠΡΩΤΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2025

Έλλειμμα πάνω από 2 δισ. ευρώ παρά τα υπερέσοδα από φόρους

Γράφει
ο Γιάννης Γεωργίου

Έλλειμμα ύψους 2,01 δισ. ευρώ καταγράφηκε στο ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού στο πρώτο εξάμηνο του 2025, έναντι στόχου για έλλειμμα 2,795 δισ. ευρώ που έχει περιληφθεί για το αντίστοιχο διάστημα του 2025 στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2025. Το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα ύψους 3,023 δισ. ευρώ, έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 2,235 δισ. ευρώ.

Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από τα όσα ανακοίνωσε το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) σχετικά με την πορεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού κατά το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Σύμφωνα με το ΓΛΚ, ποσό 792 εκατ. ευρώ που αφορά σε ετεροχρονισμό μεταβιβαστικών πληρωμών του τακτικού προϋπολογισμού και ποσό 510 εκατ. ευρώ, που αφορά σε ετεροχρονισμό των πληρωμών των εξοφληστικών προγραμμάτων, δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης σε δημοσιονομικούς όρους. Επιπλέον, ποσό ύψους 342 εκατ. ευρώ φορολογικών εσόδων του πρώτου διμήνου προσμετράται δημοσιονομικά στο έτος 2024. Εξαιρώντας τα ανωτέρω ποσά, η υπέρβαση στο πρωτογενές αποτέλεσμα σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, έναντι των στόχων του προϋπολογισμού, εκτιμάται σε 788 εκατ. ευρώ, εξ ου και τα συμπεράσμα-

τα ότι το έλλειμμα στο ισοζύγιο ανήλθε σε 2,01 δισ. ευρώ έναντι στόχου για έλλειμμα 2,795 δισ. ευρώ και το πρωτογενές πλεόνασμα σε 3,023 δισ. ευρώ έναντι στόχου 2,235 δισ. ευρώ.

Μεγαλύτερο το έλλειμμα, μικρότερο το πλεόνασμα

Το ΓΛΚ σημειώνει ότι στο ποσό αυτό του εξαμήνου, περιλαμβάνεται και εισπραξη μέρους του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων που είχε προβλεφθεί ότι θα εισπραχθεί τους επόμενους μήνες, λόγω του ότι τέθηκε σε λειτουργία ήδη από τα μέσα Μαρτίου η εφαρμογή για την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων.

Στην πραγματικότητα, δηλαδή, το έλλειμμα στο ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού είναι πολύ μεγαλύτερο των 2 δισ. ευρώ και το πρωτογενές πλεόνασμα σημαντικά χαμηλότερο των 3,023 δισ. ευρώ. Κι όλα αυτά, παρά τις υπερεισπράξεις εσόδων από εμμέσους φόρους, τις οποίες τροφοδοτούν οι ανατιμήσεις και η ακρίβεια στην αγορά.

Σύμφωνα με τα επιμέρους στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού, που ανακοίνωσε το ΓΛΚ, την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου 2025:

1) Το ύψος των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε σε 34,385 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 488 εκατ. ευρώ ή 1,4% έναντι του στόχου που έχει περιληφθεί για το αντίστοιχο διάστημα στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2025. Σημειώνεται ότι στο ποσό αυτό εμπεριέχεται τόσο στα έσοδα (στην κατηγορία «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών») όσο και στις επιστροφές φό-

ρων (ΦΠΑ), το ποσό των 784,8 εκατ. ευρώ από τις συναλλαγές που απαιτήθηκε να γίνουν κατά τον μήνα Ιανουάριο 2025 για την ολοκλήρωση της νέας Σύμβασης Παραχώρησης της Αττικής Οδού, οι οποίες αφορούν το έτος 2024 και είναι δημοσιονομικά ουδέτερες.

Η αύξηση αυτή παρατηρείται, παρότι στη στοχοθεσία της εισηγητικής έκθεσης είχε συμπεριληφθεί η εισπραξη τον μήνα Ιούνιο του τμήματος ύψους 1.350 εκατ. ευρώ από τη Σύμβαση Παραχώρησης υπηρεσιών για τη χρηματοδότηση, λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση του αυτοκινητοδρόμου της Εγνατίας Οδού και των τριών κάθετων οδικών αξόνων, η οποία υπογράφηκε στις 29 Μαρτίου 2024, μεταξύ αφενός του Ελληνικού Δημοσίου και του ΤΑΙΠΕΔ (νυν ΕΕΣΥΠ) και αφετέρου της εταιρείας «ΝΕΑ ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.» ως Παραχωρησιούχου. Τα επόμενα βήματα της διαδικασίας έως την καταβολή του τιμήματος αναμένεται να ολοκληρωθούν τους επόμενους μήνες.

2) Τα έσοδα από φόρους ανήλθαν σε 32,296 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 2,323 δισ. ευρώ ή 7,8% έναντι του στόχου κυρίως εξαιτίας:

α) της νωρίτερης εισπραξης μέρους του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, που είχε προβλεφθεί ότι θα εισπραχθεί έως το τέλος Ιουλίου, λόγω του ότι τέθηκε σε λειτουργία ήδη από τα μέσα Μαρτίου η εφαρμογή για την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων όπως προαναφέρθηκε και

β) υπερβάσεων στις εισπράξεις εμμέσων φόρων του τρέχοντος έτους (ΦΠΑ, ΕΦΚ κ.λπ.) λόγω των ανατιμήσεων και της

“

Οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθαν, στα 34,8 δισ. ευρώ και παρουσιάζονται μειωμένες κατά 1,89 δισ. ευρώ έναντι του στόχου (36,7 δισ. ευρώ) που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2025. Επίσης, είναι αυξημένες σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024 κατά 1,079 δισ. ευρώ.

ακρίβειας στην αγορά, που εξακολουθεί να είναι ανεξέλεγκτη, γ) υπερβάσεων στην είσπραξη των φόρων εισοδήματος του προηγούμενου έτους που πραγματοποιήθηκε σε δόσεις μέχρι και το τέλος Φεβρουαρίου 2025 και αφορούσε το δημοσιονομικό έτος 2024 και το φορολογικό έτος 2023, επειδή εφαρμόστηκαν επαχθή φοροεπιπρακτικά μέτρα όπως η επιβολή των αντικειμενικών κριτηρίων φορολόγησης σε εκατοντάδες χιλιάδες αυτοαπασχολούμενους και η μη τήρηση της υποχρέωσης των φορολογικών κλιμακίων.

3) Οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε 4,373 δισ. ευρώ και ενσωματώνουν το ποσό επιστροφής ΦΠΑ ύψους 784,8 εκατ. ευρώ από τη νέα Σύμβαση Παραχώρησης της Αττικής Οδού, όπως προαναφέρθηκε, το οποίο δημοσιονομικά επηρεάζει το έτος 2024. Αν εξαιρεθεί το ποσό αυτό, οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε 3,588 δισ. ευρώ και είναι αυξημένες κατά 273 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου (3.315 δισ. ευρώ), που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2025.

4) Τα έσοδα του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων ανήλθαν σε 1,923 δισ. ευρώ, μειωμένα κατά 577 εκατ. ευρώ από τον στόχο (2,5 δισ. ευρώ), που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2025. 5) Οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθαν στα 34,8 δισ. ευρώ και παρουσιάζονται μειωμένες κατά 1,89 δισ. ευρώ έναντι του στόχου (36,7 δισ. ευρώ), που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2025. Επίσης είναι αυξημένες σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024, κατά 1,079 δισ. ευρώ.

Στο σκέλος του τακτικού προϋπολογισμού, οι πληρωμές παρουσιάζονται μειωμένες έναντι του στόχου κατά 1.803 εκατ. ευρώ, γεγονός που οφείλεται κυρίως στον ετεροχρονισμό των μεταβιβαστικών πληρωμών προς τους ΟΚΑ και λοιπούς φορείς γενικής κυβέρνησης κατά 792 εκατ. ευρώ και των ταμειακών πληρωμών των εξοπλιστικών προγραμμάτων κατά 510 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται, ότι τα προαναφερθέντα ποσά δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης σε δημοσιονομικούς όρους.

Αξιοσημείωτες μεταβιβάσεις είναι οι ακόλουθες:

- οι μεταβιβάσεις προς τα νοσοκομεία και τις ΥΠΕ-ΠΕΔΥ, ύψους 594 εκατ. ευρώ,
- η μεταβίβαση ύψους 400 εκατ. ευρώ για την κάλυψη κόστους παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας (ΥΚΩ), σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 55 του Ν.4508/2017 (Α' 200),
- η επικυρήτηση ύψους 290 εκατ. ευρώ προς την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (Ε.Κ.Α.Π.Υ.) για την προμήθεια φαρμακευτικών σκευασμάτων, προϊόντων και υπηρεσιών υγείας, για λογαριασμό των δημόσιων νοσοκομείων,
- οι επικυρήσεις προς τους συγχωνοιατικούς φορείς (ΟΑΣΑ, ΟΑΣΘ και ΟΣΕ), ύψους 158 εκατ. ευρώ και
- η επικυρήτηση προς τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, ύψους 115 εκατ. ευρώ. Οι πληρωμές στο σκέλος των επενδυτικών δαπανών ανήλθαν στα 5,05 δισ. ευρώ, μειωμένες κατά 88 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον στόχο, που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2025. Ταυτόχρονα παρουσιάζονται μειωμένες σε σχέση με τις αντίστοιχες πληρωμές του 2024 κατά 109 εκατ. ευρώ.

Ταμείο Ανάκαμψης

Στα 18,38 δισ. ευρώ οι χρηματοδοτήσεις

ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΟΥ του αιτήματος εκταμίευσης πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ύψους 3,9 δισ. ευρώ, εντός των επόμενων ημερών προσηγγίζει ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Νίκος Παπαθανάσης, παρουσιάζοντας σε χθεσινή συνέντευξη Τύπου τα επίσημα στοιχεία για την πορεία υλοποίησης του συνόλου των χρηματοδοτικών εργασιών του χαρτοφυλακίου του, στο πλαίσιο του τακτικού τριμηνιαίου απολογισμού που πραγματοποιείται από την ανάληψη των καθηκόντων του. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασε ο αναπληρωτής υπουργός, μέχρι σήμερα έχουν εκταμιευτεί 18,38 δισ. ευρώ από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανταγωνιστικότητας. Από το ποσό αυτό, τα 10,18 δισ. ευρώ προέρχονται από το σκέλος των επικυρηγώσεων μέσω των οποίων έχουν χρηματοδοτηθεί 858 ενταγμένα έργα συνολικού προϋπολογισμού 25 δισ. ευρώ και τα 8,2 δισ. ευρώ από το σκέλος των δανείων, όπου μέχρι στιγμής έχουν υπογραφεί συμβάσεις 478 δανείων για την υλοποίηση επενδύσεων συνολικού προϋπολογισμού 16,47 δισ. ευρώ.

Ο κ. Παπαθανάσης αναφέρθηκε εξάλλου στην επικείμενη αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου «Ελλάδα 2.0» του ΤΑΑ, υποστηρίζοντας ότι η αναθεώρηση αυτή δεν θα σημαίνει καμία χρηματοδοτική μείωση, αλλά αντίθετα θα σηματοδοτήσει την έναρξη νέων έργων και την ενίσχυση του φυσικού αντικείμενου ή και προϋπολογισμού σε υφιστάμενα έργα προς όφελος της κοινωνίας:

- Έξυπνα συστήματα με χρήση νέων τεχνολογιών, για την ασφάλεια 10 μεγάλων σιδηροδρομικών σιδηρόδρομων.
 - Έξυπνες διαβάσεις σε σχολεία και έξυπνα δίκτυα LED φωτισμού με απομακρυσμένη διαχείριση.
 - Προμήθεια 2 επιπλέον αεροσκαφών για την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας του Πυροσβεστικού Σώματος και των υπηρεσιών της Πολιτικής Προστασίας.
 - Χρήση προηγμένων τεχνολογιών για τον εντοπισμό και την αποτροπή της παράνομης δόμησης.
 - Αύξηση του προϋπολογισμού ή/ και του φυσικού αντικείμενου για επιπλέον 175 ηλεκτροκίνητα λεωφορεία για τις δημόσιες συγκοινωνίες.
 - Επιπλέον 2.900 διαδραστικά συστήματα μάθησης.
 - Επιπλέον 70 εκατ. ευρώ για τα 74 κοινά μεταπτυχιακά προγράμματα ελληνικών με διεθνή Πανεπιστήμια.
- Όσον αφορά το ΕΣΠΑ, κατά τη διάρκεια της συνέντευξης τονίστηκε ότι οι συνολικές προσκλήσεις ανέρχονται ήδη στο 76% του προϋπολογισμού, οι εντάξεις στο 64,2% και οι συμβάσεις στο 45,2%. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στα Προγράμματα πρακτικής άσκησης / μοθητείας και τις υποτροφίες για μαθητές - σπουδαστές και φοιτητές, στα έργα ανέγερσης - αναβάθμισης υποδομών Παιδείας και τα Προγράμματα Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας, που ενισχύουν την κοινωνική συνοχή στην πράξη. Αναδείχθηκε επίσης, η δημοσίευση

της Πρόσκλησης για την Εξωστρέφεια των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, με προϋπολογισμό 200 εκατ. ευρώ και την επικυρήτηση να ανέρχεται σε ποσοστό 40-50% του επικυρηγούμενου προϋπολογισμού, με ανώτατο όριο ενίσχυσης τις 200.000 ευρώ.

Σχετικά με το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ), τονίστηκε το γεγονός ότι οι προσκλήσεις ανέρχονται ήδη στο 69%, οι εντάξεις στο 49% και οι νομικές δεσμεύσεις στο 34% επί του συνολικού προϋπολογισμού του 1,6 δισ. ευρώ. Με σημαντικό ρόλο να διαδραματίζουν οι δράσεις του Ταμείου Χαρτοφυλακίου ΔΑΜ, το οποίο διευρύνθηκε και στις νησιωτικές περιοχές ΔΑΜ και σε νησιά με έως 3100 κατοίκους.

Αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των ΣΔΙΤ, υπογραμμίστηκε ότι βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη η κατασκευαστική περίοδος σε 10 έργα προϋπολογισμού 2 δισ. ευρώ, ενώ 11 έργα συνολικής επένδυσης 1,4 δισ. ευρώ βρίσκονται σε διαδικασία υπογραφής Σύμβασης. Σημειώνεται ότι τα έργα ΣΔΙΤ σχετίζονται άμεσα με την καθημερινότητα των πολιτών καθώς, μεταξύ άλλων, αφορούν φοιτητικές εστίες, μονάδες ολοκληρωμένης ανακύκλωσης αποβλήτων, οδικούς άξονες, και ανέγερση νέων νοσοκομείων, όπως το Νέο Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης.

Μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας έχουν δοθεί εξάλλου -όπως ανακοινώθηκε- 74.158 δάνεια, εκ των οποίων τα 54.000 σε επιχειρήσεις, το 90% των οποίων απασχολούν κάτω από 50 εργαζόμενους και το 91% έχουν κύκλο εργασιών κάτω από 10 εκατ. ευρώ. Ανακοινώθηκε δε, ότι στο ΤΕΠΙΚ III, που θα ξεκινήσει να λειτουργεί από τον Σεπτέμβριο, θα υπάρξει νέα αύξηση πόρων κατά 780 εκ. ευρώ για ΜΜΕ και νέος συνολικός προϋπολογισμός δανείων 3,3 δισ. ευρώ. Την ίδια ώρα, όπως επισημάνθηκε, για κάθε ευρώ που επενδύεται αρχικά από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων, επιπλέον 1,23 ευρώ επενδύονται στα VC/PE Funds, και άλλα 6,85 ευρώ μοιράζονται από άλλες πηγές από εταιρείες χαρτοφυλακίου των funds, συμβάλλοντας στη δημιουργία συνολικής οικονομικής δραστηριότητας 23,21 ευρώ.

Σύμφωνα, εξάλλου, με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στην ενημερωτική συνέντευξη:

- Οι δαπάνες του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων θα ανέλθουν σε 14,6 δισ. ευρώ το 2025, με τους σχετικούς πόρους να είναι αυξημένοι κατά 9,6% σε σχέση με το 2024, ενώ θα υπάρξει νέα αύξηση 16% για το 2026 έναντι του 2025.
- Αναφορικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, το ποσοστό των ενταγμένων έργων ήδη ανέρχεται στο 84%, ήτοι σε 14.399.694.974 ευρώ. Παράλληλα, ενεργοποιείται νέο ειδικό Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, προϋπολογισμού 186 εκ. ευρώ.

Πρόσφατες εξελίξεις και επόμενα βήματα

Μάιος 2025

Εκταμίευση 5% Δόσης 3,1 δισ.€

Συνολικές Εκταμιεύσεις

59% του Π/Υ 21.3 δισ.€

Υποβολή πρότασης αναθεώρησης Εθνικού Σχεδίου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Εγκριση Αναθεώρησης Εθνικού Σχεδίου από το ECOFIN

Υποβολή 6^{ου} αιτήματος πληρωμής

3,9 δισ.€

Ιούλιος 2025